

World Teachers' Day 2010

Recovery begins with teachers *Oporavak počinje sa učiteljima*

VREME ZA MOBILIZACIJU

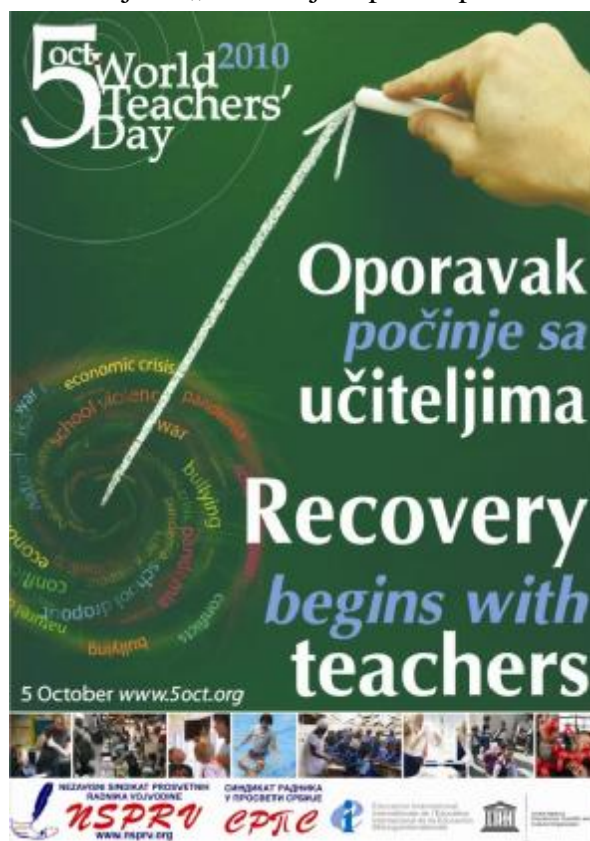
Gde god pogledate obrazovanje je u krizi - na kolenima je i „žedno” je preko potrebnih investicija. Ali postoji druga budućnost za naše škole i javne usluge, u kojoj nastavnici i deca neće morati ispaštati za bankarske krize.

Udruženja nastavnika nastavljaju da se bore za budućnost u kojoj će poštteni porezi, a ne surovi rezovi, redukovati fiskalne deficite. Gde će postojati posebni porezi za špekulante u gradu, transakcioni porezi bankama, i poošttravanje kontrole izgubljenih milijardi kroz izbegavanje poreza od strane super bogataša, kao način da se obezbede usluge i njihovo obnavljanje.

Širom sveta naši članovi znaju da će stravični rezovi budžeta vratolomnom brzinom opustošiti javni sektor, oslabiti rast, povećati rizik od recesije i povećati nezaposlenost. Ovo je razlog zašto članovi nastavljaju da izazivaju vladine planove pokazujući im da postoji i drugačija budućnost za obrazovanje. Ovi naponi nisu bez uspeha. U avgustu je bila prihvaćena kampanja od strane filijala EI u SAD, Američke federacije nastavnika i Nacionalne obrazovne asocijacije koje su pomogle da se obezbedi vladina akcija ubrizgavanja 10 milijardi \$ u škole, čuvajući pri tome više od 160.000 radnih mesta u obrazovanju koji su bili ranije uzdrmani budžetskim rezovima.

Ova pobeda, kao i drugi primeri gde su nacionalni sindikati uspeali, je rezultat zastupanja njihovog članstva i mobilisanja javnog mišljenja u podršci kvalitetnog javnog obrazovanja. U većini slučajeva, to zahteva stvaranje koalicija sa drugim sindikatima i organizacijama civilnog društva, kao i učenicima i roditeljima.

Pod kišobranom Saveta svetskih sindikata, EI i drugi svetski sindikati pokreću kampanju Međunarodne kvalitetne usluge, kako bi ohrabрили i podržali sindikate u pojedinim državama da se bore protiv rezova u javnom sektoru i pri tome zastupaju Milenijumske razvojne ciljeve, uključujući Obrazovanje za sve. Kampanja nije samo pokušaj da se zaštite radna mesta u javnom sektoru. To je novi svetski napor da se dostigne ravnopravniji i kvalitetniji život radničkih

porodica širom sveta, koje zavise toliko mnogo o dostupnosti kvalitetnih javnih usluga, kao što su zdravstvena nega, javni prevoz ili obrazovanje.

Ovo su nepredvidljiva vremena stoga je potrebno mobilisati, organizovati i podsetiti nacionalne vlade na njihove glavne odgovornosti da prihvate ideje koje obezbeđuju pristojne škole za sve i daju nastavnicima poštene plate i uslove. Ulozi su visoki.

Fred van Leuven, Generalni sekretar EI

SLAVIMO SVETSKI DAN UČITELJA – 5. OKTOBAR

Na Svetski dan učitelja, koji se slavi 5. oktobra svake godine, stotine hiljada učenika, roditelja i aktivista širom sveta će odati poštu svim nastavnicima koji su bili direktno ili indirektno pod uticajem svetske krize. U doba humanitarnih kriza kao što su zemljotresi na Haitiju i Kini ili svetske ekonomske krize koja je uništila mnoge razvijene ekonomije proteklih godina, uloge nastavnika i drugih radnika u obrazovanju su od vitalnog značaja za društveni, ekonomski i intelektualni oporavak.

**OPORAVAK
POČINJE SA
UČITELJIMA**

ISTORIJAT

Svetski dan učitelja je prvi put slavljen 1994. godine. On označava godišnjicu pridruživanja Preporuka UNESCO i ILO (Svetske organizacije rada) o statusu nastavnika potpisanih 1966. godine. Preporuke naglašavaju profesionalna i radnička prava i odgovornosti profesije i njeno promovisanje od strane EI kao ključni dokumenat koji bi trebalo da implementiraju vlade širom sveta.

Od 1997. godine, potpisane su Preporuke o statusu zaposlenih u visokom obrazovanju, Svetski dan učitelja se takođe slavi i među kolegama zaposlenim u visokom obrazovanju i istraživačkom sektoru.

RAD SA IZAZOVIMA

Danas, obrazovanje i nastavnici su periodično pod udarom, jer mnogi nastavnici rade u teškim uslovima. Postoje ljudi koji žele da obezbede pravo na obrazovanje za 18,5 miliona dece izbeglica, neki se bore da prežive sa strašnim uticajem HIV i SIDE na učenike, kolege i porodice, dok neki pokušavaju da se izbore sa nasiljem unutar i van učionice. Mada različitih priroda, ekonomske i društvene krize su takođe imale štetan uticaj na obrazovanje u razvijenim zemljama, ali i zemljama u razvoju, naročito u sve većim smanjivanjima zarada nastavnika i gašenjem radnih mesta.

Postoji mudrost da su nastavnici garant kontinuiteta. Dajući nadu za budućnost i obezbeđujući strukturu i stabilnost, nastavnici ublažavaju efekte konflikata, bede, nasilja i raseljavanja. Obezbeđuju preko potrebnu psiho-socijalnu podršku da ublaže traume dece i mladih koji su bili svedoci ekstremnog nasilja ili su živeli u razorenim porodicama ili su izgubili članove svojih porodica. U zemljama ugroženim konfliktima, nastavnici su mirotvorci. Na mnogim instancama, oporavak počinje sa nastavnicima.

Svetski dan učitelja je prilika da se setimo značaja Preporuka UNESCO / ILO čija je poruka ostala aktuelna i danas. Nizak status, male zarade i siromašni radni uslovi su razlozi zašto se talentovani ljudi povlače iz nastavničke profesije. U vreme kad je potrebno 10,3 miliona novih nastavnika u svetu da bi se dostigli ciljevi Obrazovanja za sve do 2015. godine, potrebno je da pokažemo svoju obavezu kvalitetnog javnog obrazovanja za sve.

KAKO MOŽETE UČESTVOVATI?

Članice EI, nastavnici širom sveta će organizovati nacionalne i regionalne događaje kako bi obeležili Dan. Od Albanije do Gambije i od Haitija do Venecuele, nastavnici i učenici će učestvovati u akcijama i marševima u čast profesije i njene jedinstvene uloge u podršci za oporavak od krize.

Mnogi sindikati će nagraditi svoje poznate nastavnike, kao što je to slučaj u Azerbejdžanu i Kanadi. Drugi sindikati će imati inovativniji pristup, npr, Malazijski sindikat organizuje šetnju za nastavnike. Sindikati iz različitih država mogu da se povežu i organizuju zajedničke događaje, kao što je zajednička konferencija o bosanskom obrazovanju od strane Nezavisnog sindikata osnovnog obrazovanja iz Bosne i Sindikata iz Norveške.

* * * * *

MILENIJUMSKI CILJEVI MORAJU BITI DOSTIGNUTI

Kako su Ciljevi nastali?

Na Milenijumskom samitu Ujedinjenih nacija, u septembru 2000. godine, svetski lideri su se dogovorili o planu globalnog razvoja u novom veku. Obećali su mir u svetu i sigurnost za sve pri čemu održivi razvoj i smanjivanje siromaštva imaju prioritet. Milenijumska deklaracija je odgovorila izazovu uspostavljanjem konkretnih mera sa ciljevima na razvoju, upravljanju, miru, sigurnosti i ljudskim pravima.

Osam Milenijumskih razvojnih ciljeva sa 21 odrednicom i merljivim pokazateljima koji su

razvijeni nakon Milenijumske deklaracije, koju su sve članice UN dogovorile da dostignu do 2015. godine. Ciljevi su:

1. iskoreniti ekstremno siromaštvo i glad
2. dostići univerzalno osnovno obrazovanje
3. promovisati rodnu ravnopravnost i osposobiti žene
4. smanjiti stopu smrtnosti dece
5. poboljšati zdravlje majki
6. iskoreniti HIV/SIDA, malariju i druge bolesti
7. obezbediti održivost zaštite životne sredine
8. razvoj globalnog partnerstva za razvoj.

ZAŠTO SE SAMIT REVIZIJE MILENIJUMSKIH CILJEVA ODRŽAVA 2010?

Samo pet godina do 2015, krajnjeg roka za dostizanje Milenijumskih razvojnih ciljeva, Generalni sekretar UN, Ban Ki Mun, je pozvao svetske vođe na samit u Njujork 20-22. septembra da ubrzaju dostizanje ciljeva dok god za to još ima vremena.

„Ne smemo izneveriti milijarde onih koji gledaju u međunarodnu zajednicu da održi obećanje o boljem svetu“, Ki Mun je rekao u svom izveštaju, Držati obećanje, koji će poslužiti kao osnova većanju vlada na samitu.

Izveštaj identifikuje faktore uspeha i naučene lekcije. Takođe naglašava propuste, podvlači izazove i šanse i

preporuke za podržavanje akcije prema Milenijumskim razvojnim ciljevima.

RAZNOLIKA SLIKA

Mnoge zemlje, uključujući Kinu čije se siromašno stanovništvo smanjilo sa 452 miliona na 278

miliona, Indija je takođe imala uspeha u brobi protiv ekstremnog siromaštva i gladi zbog internih i eksternih faktora razvoja stanovništva i ekonomije. Druge zemlje su poboljšale uključenost škola i zdravlje dece, naglašavajući pristup čistoj vodi, jačoj kontroli malarije, tuberkuloze i sve jačoj pretnji infekcije HIV.

Ovi uspesi su se desili u nekim od najsiromašnijih zemalja, obezbeđujući dostizanje Milenijumskih razvojnih ciljeva kroz prave politike, adekvatne investicije i međunarodnu podršku. Do sada je napredak bio neujednačen i nekoliko ciljeva je podbacilo. Izazovi su najveći u najnerazvijenijim zemljama, one koje su uništene prirodnim katastrofama i zemljama u ratovima.

UN – ov izveštaj smatra da su propusti u napretku ne zbog nedotizanja Milenijumskih ciljeva ili što je vreme prekratko, već zbog neispunjenja obaveza, neadekvatnih resursa i smanjenog interesovanja i odgovornosti. Ovo je rezultovalo u izostanku finansijske i tehničke pomoći, kao i

partnerstva. Posledično, napredak je spor, a neke teško postignute pobjede su poljuljane zbog ekonomskih kriza.

ŠTA SA CILJEM O UNIVERZALNOM OBRAZOVANJU?

U nekim oblastima Milenijumskih razvojnih ciljeva, uključujući obrazovanje, projekcije su jasne da ti ciljevi neće biti dostignuti. Izveštaj UN kaže:

„Da bi bio dostignut cilj o univerzalnom osnovnom obrazovanju do 2015. godine, sva deca odgovarajućeg uzrasta za osnovno obrazovanje moraju pohađati nastavu do 2009. U pola podsaharskih afričkih zemalja podaci pokazuju da najmanje jedno od četvero dece u osnovnim školama je van škola u 2008. godini.

NAUČENE LEKCIJE

Izveštaj UN identifikuje tačne naučene lekcije. Među njima je potreba za nacionalnim vlasništvom razvojnih strategija. Uspesne zemlje slede pragmatične politike potpomognute sa domaćim kapacitetima. Međunarodna saradnja zahteva jaku podršku kao razvojna strategija i domaće napore na izgradnji kapaciteta.

Dok je ekonomski razvoj neophodan, on nije dovoljan za progres. Povećanje progressa mora da bude uključeno i ravnopravno da obezbedi smanjenje siromaštva. Zemlje trebaju vizionarske ekonomske politike koje će podržati stabilan razvoj kroz održavanje strategija javnih investicija i jedinstvene društvene zaštite, kako bi se dostigli Milenijumski razvojni ciljevi.

Adekvatna, konzistentna i predvidljiva finansijska pomoć mora biti dodeljena kroz dosledne nacionalne i međunarodne politike. Nedostatak adekvatnog i predvidljivog međunarodnog finansiranja je bio važna prepreka i postoji hitna potreba da se pojača partnerstvo koje će obezbediti jake nacionalne okvire za pomoć u dugovima, trgovini, porezima, tehnologiji i klimatskim promenama koje smanjuju održivi dugoročni napredak.

OBEĆANJA MORAJU DA SE ODRŽE

Dok je finansiranje Milenijumskih razvojnih ciljeva počelo u zemljama u razvoju i alokacijom domaćih prihoda, grupe donatora moraju obećati da će širiti službenu razvojnu pomoć (ODA). Ostaju velike rupe u obećanjima.

Razvoj promišljajućih strategija i pristupa uključuje ravnopravnost. Evidentno je da progres može da se ubrza kroz jednakost, stvaranjem čestitog kruga finansiranja koji obezbeđuje da i zemlje sa malim učestvovanjem u razvoju mogu biti finansirane. Ravnopravnost nije čisto ekonomska već

politička. Naprimera, Brazil transferiše gotovinu kako bi Uganda eliminisala školarine i pokrenula se sa mesta najsiromašnije.

KAKO SU SINIDKATI OBRAZOVANJA UKLJUČENI?

U junu 2010. UN je održao konferenciju nevladinog sektora, civilnog društva i javnog sektora o doprinosu procesu obnavljanja. Na konferenciji su sindikati izglasali svoju brigu za ostvarivanje Ciljeva.

EI je svoje komentare na Samitu bazirao na Obrazovanju za sve. UNESCO je nedavno izračunao da Obrazovanju za sve koje čini više nego i jedan drugi Milenijumski cilj, još uvek nedostaje 16 milijardi USD godišnje u zemljama sa niskim dohotkom. EI će naznačiti vezu između Ciljeva i prikazati važnost obrazovanja za smanjivanje siromaštva, poboljšanja zdravlja i rodne ravnopravnosti. Mi ćemo nastaviti kontinuirani rad uz pratnerstvo u Svetskoj kampanji o obrazovanju kako bismo obezbedili ulogu obrazovanja.

ŠTA SE OČEKUJE OD SAMITA?

Samit može obezbediti priliku da se pojačaju kolektivni naponi i partnerstvo u trci do 2015. Može odobriti odgovarajući okvir koji konsoliduje svetsku pomoć, vezujući ih za vremenski okvir i uspostavlja mehanizme monitoringa.

Posle Samita kampanja Milenijumskog razvojnog cilja je izdala listu zahteva za bogate i siromašne zemlje. Ove prve su pitali da budu odgovornije, poslednje su pitane da postave ciljeve koji doprinose najmanje 0,7 % BDP pomoći za razvoj.

EI se nada da će u zemljama u razvoju biti više vlasništva nad razvojnim strategijama, a razvijene zemlje će povećati svoje pomoći, uprkos ekonomskoj krizi.

Ban Ki Mun je nepopustljiv: „Svet ima znanje i resurse za dostizanje Milenijumskih razvojnih ciljeva!“ Takođe je primetio „Popuštanje nije prihvatljivo. Opasnosti u svetu: nestabilnost, nasilje, epidemije, bolesti, narušavanje prirode i nagli rast stanovništva – sve će se multiplikovati.“

prevod Nives Kovač